

Znaczenie rachunkowości w zarządzaniu projektami unijnymi na przykładzie przedsiębiorstwa działającego w Słupskiej Specjalnej Strefie Ekonomicznej¹

Krzysztof Dziadek*

Streszczenie: Cel – głównym celem badania było pozyskanie opinii na temat znaczenia danych finansowo-księgowych w zarządzaniu projektami unijnymi w wybranym przedsiębiorstwie. *Metodologia badania* – badanie miało formę wywiadu bezpośredniego. Podczas wywiadu wykorzystano kwestionariusz ankiety zawierający pytania otwarte i zamknięte. Badanie przeprowadzono w przedsiębiorstwie prowadzącym działalność w specjalnej strefie ekonomicznej. *Wynik* – analiza odpowiedzi respondenta pozwala stwierdzić, że przedsiębiorstwo w sposób świadomy i przemyślany wykorzystuje dane otrzymywane od służb finansowo-księgowych w zarządzaniu projektem. *Oryginalność/Wartość* – badanie pozwoliło określić: jakie rozwiązania są stosowane w wybranym przedsiębiorstwie do planowania i kontroli kosztów w projekcie unijnym, sposób zorganizowania ewidencji księgowej operacji związanych z dotacją unijną, problemy które napotkało przedsiębiorstwo podczas realizacji przedsięwzięć oraz ich istotność.

Słowa kluczowe: projekt, fundusze unijne, zarządzanie, pomoc publiczna

Wprowadzenie

Projekty można ogólnie określić jako działalność ludzką zmierzającą do osiągnięcia jasno zdefiniowanych celów w określonej skali czasu (Reiss 2007: 12). W wąskim znaczeniu realizacja projektu wiąże się z wytworzeniem unikalnego wyrobu lub dostarczeniem organizacji unikalnej usługi (*Guide To The Project Management...* 2013: 3). W szerokim natomiast ujęciu projekty służą do wprowadzania korzystnej zmiany w organizacji (Tuner, Müller 2003: 1).

Szczególnym rodzajem są projekty finansowane przy udziale funduszy unijnych² (projekty unijne). Środki pochodzące z budżetu unijnego stanowią korzystną alternatywę i jednocześnie doskonałe uzupełnienie dla innych źródeł finansowania inwestycji w przedsiębiorstwach (Kasprzak 2014: 242). Dotychczasowe badania pokazują, że przedsiębiorstwa

* mgr Krzysztof Dziadek, Katedra Rachunkowości, Wydział Nauk Ekonomicznych, Politechnika Koszalińska, ul. Kwiatkowskiego 6e, 75-343 Koszalin, e-mail: krzysztof.dziadek@tu.koszalin.pl.

¹ Projekt został sfinansowany ze środków Narodowego Centrum Nauki przyznanych na podstawie decyzji numer DEC-2012/05/N/HS4/00282.

² W artykule autor posługuje się terminem „fundusze unijne” w odniesieniu do środków przeznaczonych na realizację polityki spójności: Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszy Społeczności oraz Funduszu Spójności.

wykorzystują fundusze unijne głównie na inwestycje w maszyny i urządzenia oraz nowocześnie technologie. Dzięki temu wprowadzają one nowe lub udoskonalone produkty, unowocześniają majątek trwały, wdrażają innowacyjne rozwiązania, tworzą nowe miejsca pracy, co przekłada się na zwiększenie konkurencyjności oraz na poprawę sytuacji majątkowej i finansowej podmiotów (*Polskie MSP na drodze...*2013: 48; Sosińska-Wit 2014: 169; Zwolennik 2013: 212–213).

Należy podkreślić, że w związku z ubieganiem się o rozliczenie środków unijnych instytucje udzielające dofinansowania wymagają od beneficjentów dostarczania wielu szczegółowych informacji finansowych. Jednocześnie kierownictwo projektu wykorzystuje dane finansowe otrzymane od służb finansowo-księgowych do planowania, kontroli i oceny wykonanych prac w projektach. Duże znaczenie w dostarczaniu użytecznych informacji odgrywa sprawnie działający system rachunkowości jednostki gospodarczej.

Celem artykułu jest przedstawienie znaczenia rachunkowości w zarządzaniu projektem unijnym na przykładzie przedsiębiorstwa funkcjonującego w specjalnej strefie ekonomicznej. Ze względu na specyfikę badanego podmiotu wskazano również ograniczenia w planowaniu źródeł finansowania projektów unijnych w związku z występowaniem w projektach unijnych pomocy *de minimis*.

1. Charakterystyka badanego przedsiębiorstwa

Badane przedsiębiorstwo zostało wyłonione w trakcie badań związanych z przygotowywaną przez autora pracą doktorską. Ze względu na sformułowany cel artykułu oraz potrzebę zaprezentowania problematyki występowania pomocy publicznej w projektach dofinansowanych z Unii Europejskiej, zaprezentowane zostaną wnioski z badania przedsiębiorstwa działającego w Słupskiej Specjalnej Strefie Ekonomicznej.

Podmiotem badań było przedsiębiorstwo zajmujące się produkcją szkła dla budownictwa. Jednostka gospodarcza spełnia kryteria małego i średniego przedsiębiorstwa. Badanie miało formę wywiadu częściowo ustrukturyzowanego³, w którym wykorzystano kwestionariusz ankiety zawierający pytania otwarte oraz pytania z odpowiedziami wielokrotnego wyboru. Wywiad przeprowadzono z dyrektorem zarządzającym firmy, który był jednocześnie odpowiedzialny za koordynację projektów, oraz główną księgową.

W perspektywie finansowej 2007–2013 przedsiębiorstwo zakończyło realizację trzech projektów o łącznej wartości 9 mln 350 tys. zł, na które otrzymano dofinansowanie z UE w wysokości 4 mln 756 tys. zł. Obecnie badana jednostka finalizuje realizację czwartego projektu o wartości 510 tys. zł, przy wsparciu unijnym w wysokości 340 tys. zł. Krótką charakterystykę projektów realizowanych w jednostce zawiera tabela 1.

Warty zauważenia jest fakt, że badana jednostka dysponowała środkami finansowymi na wniesienie wkładu własnego, ale również na prefinansowanie inwestycji⁴. Z tego względu poza dotacją nie korzystała ze źródeł finansowania zewnętrznego.

³ Wywiad częściowo ustrukturyzowany ma charakter eksploracyjny, którego celem jest poznanie i opis zachodzących zależności, zjawisk lub zachowań, a nie testowanie postawionych hipotez (Gudkova 2012: 113).

⁴ W projektach unijnych obowiązuje zasada refundacji części poniesionych wydatków, zatem aby beneficjent mógł otrzymać dotację z UE musi najpierw sfinansować wydatek. Z powodu braku środków finansowych podmioty bardzo często korzystają z kredytów pomostowych lub innych form finansowania zewnętrznego.

Tabela 1

Projekty unijne realizowane w badanym przedsiębiorstwie

Cel projektu	Budżet projektu (w zł)	Dofinansowanie z UE (w zł)	Program Operacyjny	Forma wsparcia/rodzaj pomocy publicznej
1. Wdrożenie innowacyjnej technologii hartowania szkła niskoemisyjnego (projekt zakończony)	8 mln	3 mln 960 tys.	Regionalny Program Operacyjny Województwa Zachodniopomorskiego	Bezzwrotna dotacja/pomoc regionalna
2. Wdrożenie innowacyjnej technologii produkcji szkła ognioochronnego (projekt zakończony)	1 mln 310 tys.	780 tys.	Regionalny Program Operacyjny Województwa Zachodniopomorskiego	Bezzwrotna dotacja/pomoc regionalna
3. Udział w międzynarodowych targach (projekt zakończony)	40 tys.	16 tys.	Regionalny Program Operacyjny Województwa Zachodniopomorskiego	Bezzwrotna dotacja/pomoc regionalna
4. Wdrożenie planu rozwoju eksportu (projekt w trakcie realizacji)	510 tys.	340 tys.	Program Operacyjny Innowacyjna Gospodarka	Bezzwrotna dotacja/pomoc <i>de minimis</i>

Źródło: opracowanie własne na podstawie www.mapadotacji.gov.pl (1.02.2015).

Jak podkreślił dyrektor zarządzający, z identycznego powodu nie korzystano z pomocy firm specjalizujących się w pozyskiwaniu i rozliczaniu funduszy unijnych. Wszystkie obowiązki związane z przygotowaniem wniosku o dofinansowanie projektu, planowaniem budżetu, prowadzeniem analiz finansowych, opracowaniem biznes planu, kontrolą kosztów projektu oraz składaniem wniosków o refundację poniesionych wydatków spoczywały na koordynatorze projektu⁵.

2. Wyodrębnienie operacji gospodarczych związanych z projektami unijnymi w księgach rachunkowych

Z wywiadu przeprowadzonego z główną księgową wynika, że przedsiębiorstwo wprowadziło do zakładowego planu kont konta syntetyczne i analityczne, które umożliwiają pozyskanie szczegółowych danych finansowych związanych z poszczególnymi projektami unijnymi. Wyodrębnione konta księgowo służą do ewidencji:

- środków trwałych współfinansowanych z funduszy unijnych,
- wartości niematerialnych i prawnych współfinansowanych z funduszy unijnych,
- umorzenia środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych współfinansowanych z funduszy unijnych,
- rozliczenia budowy środków trwałych,

⁵ Bardzo wymowna była opinia dyrektora zarządzającego, który stwierdził: „Jeśli miałbym wybrać między zapłatą prowizji w wysokości 4% od wielkości pozyskanej dotacji albo przesiedzieć kilkadziesiąt godzin nad podręcznikami czy instrukcjami i zachować nasze pieniądze, to wybrałbym tę drugą opcję”.

- kosztów poniesionych w projektach według rodzajów,
- rozrachunków z dostawcami środków trwałych, wartości niematerialnych i prawnych, materiałów lub innych składników majątkowych współfinansowanych z funduszy unijnych,
- księgowego rozliczenia otrzymanej dotacji unijnej – w tym celu wykorzystuje się konta „Rozliczenia międzyokresowe przychodów” oraz „Pozostałe przychody operacyjne”⁶.

Warto podkreślić, iż wydatki ponoszone w projekcie były realizowane z rachunku bankowego, który jest wykorzystywany do rozliczeń działalności operacyjnej. W perspektywie finansowej 2007–2013 obowiązek dokonywania rozliczeń z odrębnego rachunku bankowego spoczywał jedynie na beneficjentach, którzy otrzymywali dofinansowanie w formie zaliczek. Badane przedsiębiorstwo otrzymywało dotację na podstawie składanych wniosków o refundację poniesionych wydatków, w związku z czym nie było zmuszone do finansowania wydatków z odrębnego rachunku bankowego, ani też prowadzenie ewidencji środków pieniężnych na odrębnych kontach księgowych.

Wszystkie dowody księgowe stwierdzające poniesione wydatki w projektach były w poddawane kontroli merytorycznej oraz opisywane przez koordynatora projektu. Przy opisywaniu faktur lub innych dowodów zakupu określano część kwalifikowaną oraz niekwalifikowaną wydatku oraz podatek od towarów i usług⁷. Dowody następnie przekazywano do działu finansowo-księgowego, gdzie były poddawane kontroli formalno-rachunkowej, dekretowane i ewidencjonowane w księgach rachunkowych.

Podczas wywiadu główna księgowa stwierdziła, że program finansowo-księgowy nie pozwala na automatyczne generowanie danych finansowych dotyczących poszczególnych projektów. Pozyskanie konkretnych danych wymaga analizowania zapisów na kontach syntetycznych i analitycznych odnoszących się do realizowanych przedsięwzięć. W celu wyodrębnienia zapisów księgowych dotyczących poszczególnych projektów unijnych wprowadzono konta analityczne zawierające w nazwie konta numery podpisanych przez przedsiębiorstwo umów o dofinansowanie.

3. Zakres oraz częstotliwość przekazywanych kierownictwu danych finansowo-księgowych do zarządzania projektami

Według dyrektora zarządzającego podczas planowania projektu było możliwe dokładne określenie działań, zapotrzebowania na zasoby oraz precyzyjne oszacowanie kosztów na każdym etapie realizacji projektu. W przygotowywaniu budżetu projektów zawsze uczest-

⁶ Zgodnie z polskim prawem bilansowym kwotę otrzymanej dotacji na sfinansowanie zakupu środków trwałych lub wartości niematerialnych i prawnych należy zaewidencjonować na kontach (Wn) „Rachunki bankowe” oraz (Ma) „Rozliczenia międzyokresowe przychodów”. Po oddaniu wymienionych składników majątkowych do użytkowania i po rozpoczęciu amortyzacji kwotę uzyskanej dotacji stanowiącej równowartość dokonanych odpisów amortyzacyjnych przeksięgowuje się z (Wn) „Rozliczeń międzyokresowych przychodów” na (Ma) „Pozostałe przychody operacyjne”. W pozostałych przypadkach otrzymane dofinansowanie bezpośrednio ujmuje się w pozostałych przychodach operacyjnych (np. dotacje związane z uczestnictwem w targach międzynarodowych, szkoleniem pracowników itp.)

⁷ Podatek od towarów i usług był niekwalifikowalny, ponieważ analizowana firma miała prawo do odliczenia podatku VAT na fakturach zakupu od VAT należnego.

niczyli: prezes, współwłaściciele przedsiębiorstwa, główny księgowy oraz kierownicy wybranych komórek przedsiębiorstwa.

Ze względu na fakt, że firma finansowała inwestycje ze środków własnych, kierownictwo projektu przykładło dużo wagę do sposobu wydatkowania funduszy w projekcie. Monitorowanie przepływów finansowych w projekcie polegało na okresowym przeglądzie wyciągów bankowych, porównywaniu dokumentów księgowych z dokumentacją projektu oraz śledzeniu zapisów na kontach księgowych. Ponadto dyrektor zarządzający prowadził w arkuszu kalkulacyjnym wyodrębnioną ewidencję wpływów i wydatków.

W celu racjonalizacji kosztów w projekcie wyznaczono osoby, które były uprawnione do dysponowania środkami danego budżetu projektu. Ponadto dokonywano okresowej weryfikacji kosztów poniesionych w ramach projektu.

Najczęściej kierownictwo projektu zgłaszało zapotrzebowanie na dane dotyczące stanu środków pieniężnych, zrealizowane i wymagalne płatności za wykonane dostawy i usługi w projekcie, wielkość podatku od towarów i usług oraz poniesione wydatki i koszty z podziałem na kwalifikowane i niekwalifikowane. Dane te były przekazywane przez dział finansowo-księgowy przynajmniej raz w tygodniu. Z uzyskanych odpowiedzi dotyczących częstotliwości przekazywanych informacji przez służby finansowo-księgowe (tab. 2) wynika, iż dane co do poniesionych kosztów i wydatków dostarczano przynajmniej raz w tygodniu, natomiast raz w miesiącu ustalano odchylenia od harmonogramu rzeczowo-finansowego (budżetu projektu).

Tabela 2

Zakres i częstotliwość danych przekazywanych przez służby finansowo-księgowe

Wyszczególnienie	Częstotliwość przekazywanych danych		
	Raz w tygodniu lub częściej	Co miesiąc	<i>Ad hoc</i>
1. Stan środków pieniężnych	x		
2. Zrealizowane i wymagalne płatności z tytułu zobowiązań (faktury)	x		
3. Wykonanie planu wydatków w harmonogramie rzeczowo-finansowym (odchylenia)		x	
4. Wartość zrealizowanych dostaw majątku (np. maszyn, urządzeń, towarów) zakupionego w projekcie			x
5. Wartość podatku od towarów i usług (VAT)	x		
6. Wartość poniesionych wydatków / kosztów kwalifikujących i niekwalifikujących się do refundacji ze środków unijnych	x		

Źródło: opracowanie własne.

Przy podejmowaniu decyzji dotyczących projektów ważne dla koordynatora były również dane o wielkości zrealizowanych dostaw majątku. Dane te przekazywano kierownictwu zawsze gdy zachodziła konieczność ich wykorzystania (*ad hoc*). Respondent zauważył, że realizacja dostaw wymagała przeprowadzenia procedury wyboru dostawcy, w związku z czym realizacja zamówienia była zwykle przesunięta w czasie. Trudno zatem przewidzieć pożądaną częstotliwość, z jaką te dane powinny być przekazywane.

4. Problemy występujące podczas realizacji projektów

Uczestnik badania wielokrotnie podkreślał, że realizacja projektów była, przede wszystkim, podporządkowana wymogom wynikającym z zawartych umów o dofinansowanie. Zdaniem respondenta nałożenie niektórych obowiązków na beneficjentów jest zbyt ciężkie i niepotrzebne. Jako przykład przywołał sytuację, w której firma była zmuszona pozyskać promesę kredytową, pomimo że dysponowała środkami pieniężnymi na sfinansowanie wszystkich wydatków w projekcie. Przedstawienie promesy kredytowej było warunkiem podpisania umowy o dofinansowanie.

Koordynator projektu ujawnił, że w wybranych projektach były konieczne zmiany co do planowanych budżetów. Zmiany te wymagały sporządzenia aneksów do umów o dofinansowanie. Koordynator projektu stwierdził, że wprowadzane korekty budżetu pierwotnego wynikały z trudności oszacowania poziomu cen na rynku oraz kursów wymiany walut obcych na etapie wdrożenia inwestycji. Jednocześnie podkreślił, że „im dłuższy był okres realizacji projektu i większy budżet tym trudniej było uznać początkowe założenia za pewne”.

Realizacja projektów nie przebiegała bez zakłóceń. Wśród zdiagnozowanych problemów respondent wymienił:

- konieczność poniesienia dodatkowych kosztów nieuwzględnionych w budżecie,
- błędy ujawnione we wnioskach o refundację poniesionych wydatków,
- problemy z procedurą wyłonienia dostawcy w projekcie,
- niewłaściwe udokumentowanie wydatków, w konsekwencji czego nie uznano kwalifikowalności części poniesionych wydatków.

Jak zauważył uczestnik badania, przedstawione problemy nie stanowiły istotnego zagrożenia dla osiągnięcia celów projektu. Jednak wydłużały okres oczekiwania na refundację wydatków.

5. Ocena użyteczności danych finansowo-księgowych do zarządzania projektami

Jak wskazano wcześniej, koordynator projektu równoległe z ewidencją księgową prowadził w arkuszu kalkulacyjnych odrębną ewidencję wpływów i wydatków projektów. Dane otrzymywane z działu księgowego pozwalały na sprawdzenie poprawności prowadzonych przez niego zestawień⁸.

Badana jednostka sporządzała analizy finansowe zarówno na etapie planowania inwestycji, jak i w trakcie ich realizacji. Podczas wdrażania projektu były one opracowywane *ad hoc*, gdy zachodziła potrzeba. Analizy finansowe służyły, przede wszystkim do zbadania, jaka będzie płynność finansowa, rentowność oraz sprawność działania przedsiębiorstwa po zakończeniu inwestycji. Warto podkreślić, że analizy finansowe są obligatoryjne jedynie przy składaniu wniosku o dofinansowanie.

⁸ Istotę użyteczności danych księgowych oddaje następujące stwierdzenie respondenta: „dane finansowe otrzymane z księgowości są dla mnie ważne, ponieważ umożliwiają mi zweryfikowanie poprawności prowadzonych przeze mnie zestawień”.

Pod koniec wywiadu poproszono uczestnika badania o ocenę użyteczności danych finansowo-księgowych do zarządzania projektem z punktu widzenia pięciu kryteriów jakościowych. Respondent wskazał następujące uwagi:

- zakres danych dostarczanych z działu finansowo-księgowego i stopień ich szczegółowości jest odpowiedni,
- dane zawsze zaspokajają potrzeby i oczekiwania kierownictwa projektu,
- przekroje kosztów są zawsze odpowiednie dla użytkowników tych informacji,
- otrzymywane dane są raczej aktualne,
- otrzymywane dane są raczej zrozumiałe.

Następnie zwrócono się z prośbą o wskazanie czynników, które dla respondenta są najbardziej istotne z punktu widzenia użyteczności danych finansowo-księgowych do zarządzania projektem. Wśród tych czynników wymienił:

- sprawny obieg dowodów księgowych w przedsiębiorstwie,
- terminowość dostarczanych raportów od służb finansowo-księgowych,
- sposób prezentacji danych finansowych,
- odpowiednie kompetencje pracownika działu finansowo-księgowego,
- sprawną komunikację między służbami finansowo-księgowymi a kierownictwem.

6. Wsparcie ze środków unijnych a pomoc publiczna

Podczas wywiadu dyrektor zarządzający stwierdził, że prowadzenie działalności w specjalnej strefie ekonomicznej w pewnym stopniu ograniczało możliwość w pozyskiwaniu większego dofinansowania ze środków unijnych. Wynika to z faktu, że wraz z dotacją z Unii Europejskiej jednostka gospodarcza otrzymywała też pomoc publiczną. Jak wiadomo, jednostki działające w specjalnej strefie ekonomicznej korzystają z pomocy publicznej w związku ze zwolnieniem z ciężarów podatkowych, np. podatku od nieruchomości, podatku od środków transportowych. Pomoc otrzymywana od organów władzy lokalnej ma zazwyczaj formę pomocy *de minimis*⁹.

W przypadku pomocy *de minimis* występuje ograniczenie związane z limitem, który w przypadku pojedynczego przedsiębiorstwa wynosi 200 tys. euro¹⁰ na okres trzech lat. Okresy obowiązywania limitów są równoznaczne z latami kalendarzowymi, przy czym, w wypadku korzystania z bezzwrotnej dotacji datą otrzymania pomocy *de minimis* jest data podpisania umowy o dofinansowanie (Jankowska 2009: 413), nawet jeśli środki unijne będą przekazywane dopiero w kolejnych latach.

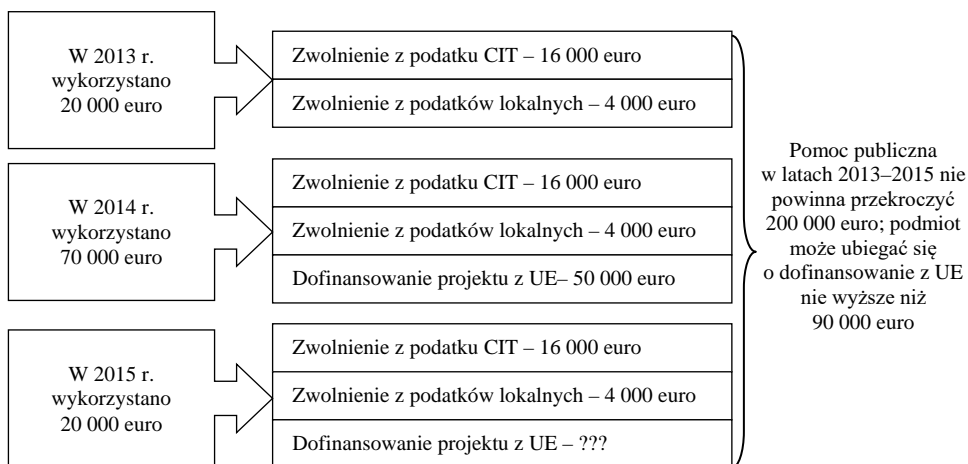
W sytuacji, gdy dane przedsiębiorstwo planuje pozyskać fundusze unijne na realizację inwestycji, wysokość otrzymanego wsparcia nie może spowodować przekroczenia limitu określonego w rozporządzeniu Komisji Europejskiej nr 1407/2013/UE. Przekroczenie tego

⁹ Pomoc *de minimis* może mieć formę: bezzwrotnych dotacji, ulgi podatkowe, zwolnienia podatkowe, rozłożenia zobowiązań podatkowych na raty, możliwości dokonania jednorazowe odpisy amortyzacyjne.

¹⁰ Zgodnie z nowym rozporządzeniem Komisji (UE) nr 1407/2013/UE w sprawie stosowania artykułu 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu UE do pomocy *de minimis* (obowiązuje od 1 lipca 2013) dla przedsiębiorców prowadzących działalność w sektorze drogowego transportu towarów obowiązuje limit 100 tys. euro. W porównaniu z wcześniejszym rozporządzeniem Komisji (WE) nr 1998/2006/WE zwiększono limit dla sektora drogowego transportu pasażerskiego ze 100 tys. do 200 tys. euro oraz dopuszczono możliwość udzielania pomocy publicznej przedsiębiorstwom znajdującym się w trudnej sytuacji ekonomicznej.

limitu rodzi obowiązek zwrotu dofinansowania wraz z odsetkami obliczanymi, jak dla zaległości podatkowych.

Dla zilustrowania omawianego problemu na rysunku 1 przedstawiono hipotetyczną sytuację, w której jednostka gospodarcza zamierza pozyskać w 2015 r. bezzwrotną dotację na projekt inwestycyjny. Pozyskane dofinansowanie będzie wiązało się z pomocą *de minimis*. Ponieważ przedsiębiorstwo w latach 2013–2015 skorzystało już z pomocy *de minimis* w wysokości 110 tys. euro, współfinansowanie ze środków danego programu operacyjnego nie może przekroczyć 90 tys. euro (200 tys. minus 110 tys. euro).

Rysunek 1. Określenie wysokości maksymalnego dofinansowania z UE w warunkach pomocy *de minimis*

Źródło: opracowanie własne.

Rozwiązaniem problemu związanego z limitem pomocy *de minimis* może być ubieganie się o wsparcie na warunkach pomocy regionalnej. Z pomocy regionalnej mogą skorzystać przedsiębiorstwa, które prowadzą działalność na obszarze kwalifikującym się do wsparcia, a więc głównie z regionów zacofanych i znajdujących się w trudnej sytuacji (Kubera 2010: 93). Jedynym ograniczeniem jest poziom maksymalnej intensywności pomocy określony w tzw. krajowej mapie pomocy regionalnej¹¹.

Alternatywnym rozwiązaniem jest łączenie (kumulacja) pomocy publicznej. W przypadku kumulacji pomocy *de minimis* z pomocą regionalną skumulowana wielkość pomocy nie może przekroczyć maksymalnej intensywności pomocy obowiązującej w danym regionie (Tkaczyński i in. 2011: 480). Przykładowo, jeśli przedsiębiorstwo planuje w projekcie wydatek na zakup maszyny w wysokości 10 tys. zł, który będzie kwalifikowalny w całości w ramach pomocy regionalnej, natomiast maksymalna intensywność pomocy w regionie wyniesie 50%, dopuszcza się refundację wydatków zakładającą, że:

¹¹ Maksymalna intensywność pomocy liczona jest jako stosunek ekwiwalentu dotacji brutto do wydatków kwalifikowanych. W perspektywie 2007–2013 maksymalna intensywność pomocy była zróżnicowana w zależności od wielkości przedsiębiorstwa. Maksymalna intensywność pomocy dla dużego przedsiębiorstwa wynosiła 50% kosztów kwalifikowanych, średnie przedsiębiorstwo – 60%, natomiast mikro i małe przedsiębiorstwo – 70%.

- 3,5 tys. zł będzie stanowiło pomoc regionalną,
- 1,5 tys. zł będzie stanowiło pomoc *de minimis*.

Zostanie wówczas spełniony warunek, zgodnie z którym skumulowana pomoc (3,5 tys. zł plus 1,5 tys. zł) nie przekroczy 50% maksymalnej intensywności pomocy dla danego regionu, czyli 5 tys. zł.

Uwagi końcowe

Wyniki przeprowadzonego wywiadu wskazują, jakie przekroje danych na temat realizowanych projektów są wytwarzane w systemie rachunkowości wybranej jednostki oraz, jaka jest częstotliwość ich przekazywania kierownictwu projektu. Jak można zauważyć, w badanym przedsiębiorstwie księgowi dostarczają menedżerom projektu danych niezbędnych do podejmowania decyzji w okresach tygodniowych (środki pieniężne, zobowiązania wobec dostawców, podatek VAT, poniesione wydatki kwalifikowane/niekwalifikowane) lub miesięcznych (odchylenia od budżetu projektu).

W przyszłości zostanie przeprowadzone badanie dotyczące zakresu i częstotliwości danych finansowo-księgowych przekazywanych kierownikom projektów na większej grupie respondentów. Pozwoli to określić okoliczności, w których menedżerowie częściej oraz w większym zakresie wykorzystują dane księgowe do zarządzania przedsięwzięciami współfinansowanymi z UE. W szczególności analizie poddane będą takie czynniki jak: wielkość przedsiębiorstwa, branża, budżet projektu, źródła finansowania inwestycji oraz program operacyjny, z którego są pozyskiwane fundusze unijne.

Literatura

- Guide To The Project Management of Body Knowledge 5th edition* (2013), Project Management Institute, USA.
- Jankowska A. (2009), *Artykuły 52-62*, w: *Komentarz rozporządzenia Rady Unii Europejskiej nr 1083/2006 z dnia 11 lipca 2006 r. ustanawiającego przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności*, red. T. Kierzkowski, Wydawnictwo C.H. Beck, Warszawa.
- Gudkova S. (2012), *Wywiad w badaniach jakościowych*, w: *Badania jakościowe*, red. D. Jemielniak, tom 2, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa.
- Kasprzak R. (2014), *Finansowanie funduszy europejskich*, w: *Finansowanie przedsiębiorstwa. Ujęcie teoretyczno-praktyczne*, red. J. Szlęzak-Matusewicz, P. Flis, Wydawnictwo Wolters Kluwer, Warszawa.
- Kubera P. (2010), *Pomoc inwestycyjna dla przedsiębiorców*, CeDeWu, Warszawa.
- Polskie MSP na drodze ku nowoczesności. Ujęcie według klas wielkości – raport w 2013*, Konfederacja Lewiatan, www.konfederacjalewiatan.pl (10.01.2015).
- Reiss G. (2007), *Project Management Demystified: Today's Tools and Techniques*, Third Edition, Taylor & Francis, New York.
- Rozporządzenie Komisji (UE) 1407/2013/UE w sprawie stosowania artykułu 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu UE do pomocy *de minimis*, Dz.Urz.UE L 352 z 2013.
- Sosińska-Wit M. (2014), *Ocena wykorzystania funduszy unijnych w małych i średnich przedsiębiorstwach województwa lubelskiego*, „*Ekonomia i Zarządzanie*” nr 6 (3).
- Tkaczyński J.W., Świstak M., Sztorc E. (2011), *Projekty europejskie. Praktyczne aspekty pozyskiwania i rozliczania dotacji unijnych*, Wydawnictwo C.H. Beck, Warszawa.
- Turner J.R., Müller R. (2003), *On the nature of the project as a temporary organization*, „*International Journal of Project Management*” no 21.
- Zwolennik A. (2012), *Wpływ dotacji unijnych na sytuację majątkową i finansową przedsiębiorstw w powiecie nowosądeckim*, „*Zarządzanie i Finanse*” nr 1/1, Prace i Materiały Wydziału Zarządzania Uniwersytetu Gdańskiego.

THE IMPORTANCE OF ACCOUNTING IN MANAGING EU-FUNDED PROJECTS BASED ON THE COMPANY OPERATING IN SLUPSK SPECIAL ECONOMIC ZONE

Abstract: *Purpose* – the main purpose of the study was gathering opinion about the importance of accounting data in management of the projects co-financed from EU grants in selected company. *Design/Methodology/Approach* – the study was face-to-face interview. During the interview there was used questionnaire included open-ended questions. The study involved a company operating in special economic zone. *Findings* – the analysis of the responses shows that company uses accounting data to managing projects in knowingly and thoughtful way. *Originality/Value* – the study helped to determine: solutions used in the company to plan and control costs in projects, way of organizing accounting records related to EU grants, problems which the company encountered during the projects implementation and its significance.

Keywords: project, EU funds, management, public aid

Cytowanie

Dziadek K. (2015), *Znaczenie rachunkowości w zarządzaniu projektami unijnymi na przykładzie przedsiębiorstwa działającego w Słupskiej Specjalnej Strefie Ekonomicznej*, Zeszyty Naukowe Uniwersytetu Szczecińskiego nr 873, „Finanse, Rynki Finansowe, Ubezpieczenia” nr 77, Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu Szczecińskiego, Szczecin, s. 31–40; www.wneiz.pl/frfu.